

2010

þÿ £ Å ¼ ¼ µ Ä ¿ Ç ¹ ⁰ ì Â Ã Ç µ ´ ¹ ± ã ¼ ì Â

þÿ À µ Á ¹ ² ¬ » » ¿ ½ Ä ± Ç Î Á ¿ Å

þÿ ± ½ µ À ¹ Ã Ä · ¼ ¹ ¿ Å À ì » µ É ½ : À µ Á - À

þÿ Ä ¿ Å " · ¼ ¿ ⁰ Á - Ä µ ¹ ¿ Å ± ½ µ À ¹ Ã Ä · ¹

þÿ Ã Ä · ½ š ¿ ¼ ¿ Ä · ½ ®

Georgi, Neratzia Julia

þÿ ¢ . • . ™ š ± ² ¬ » ± Â - • À ¹ Ä Á ¿ À ® • Á µ Á ½ Î ½ . ± Á ¬ Á Ä · ¼ ± " Á ¬ ¼ ± Â - £ Ç ¿ » ® ¢ µ Ç ½ ¿

<http://hdl.handle.net/11728/10497>

Downloaded from HEPHAESTUS Repository, Neapolis University institutional repository

Τ.Ε.Ι. Καβάλας - Επιτροπή Ερευνών

Παράρτημα Δράμας - Σχολή Τεχνολογίας Γεωπονίας

Τμήμα Αρχιτεκτονικής τοπίου

land 2010

landscape
architecture

Επιμέλεια: Σπιτάλας Νίκος

Δράμα 2010

COPYRIGHT Τ.Ε.Ι. ΚΑΒΑΛΑΣ

ISBN: 978-960-363-032-6

ΤΕΙ Καβάλας - Επιτροπή Ερευνών
Άγιος Λουκάς Καβάλας, τηλ. 2510 462371
Τμήμα Αρχιτεκτονικής Τοπίου Δράμας, τηλ. 25210 32538

Επιμέλεια Έκδοσης: Σπιτάλας Νικόλαος, τηλ. 25210 32235

Τυπογραφική παραγωγή:

ART STUDIO

Γραφικές Τέχνες - Τυπογραφείο
Χ. ΑΡΤΕΜΙΑΔΗΣ - ΑΦΟΙ ΒΡΟΧΙΔΗ Ο.Ε.
Π. Διονυσίου 21 & 1ης Ιουλίου 92, Δράμα
τηλ. 25210 47212 & 25210 27001

Συμμετοχικός σχεδιασμός περιβάλλοντα χώρου Πανεπιστημιούπολεων: περίπτωση του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου στην Κομοτηνή

329

Τζώρτζη Τζούλια¹, Κυριάκου Βάντα², Πολύζου Ευαγγελία³
 1 Τ.Ε.Ι. Καβάλας, 2 Τ.Ε.Ι. Καβάλας, Τμή- 3 Τ.Ε.Ι. Καβάλας, Τμή-
 Τμήμα Αρχιτεκτονι- μα Αρχιτεκτονικής Το- μα Αρχιτεκτονικής
 κής Τοπίου Δράμας πίου Δράμας Τοπίου Δράμας
 jgeorgi@tee.gr v_kiriakou@hotmail. epolyzou@hotmail.
 com com

Περίληψη

Σκοπός της εργασίας είναι να παρουσιαστούν προτάσεις σχεδιασμού του περιβάλλοντα χώρου της Πανεπιστημιούπολης του Δημοκρίτειου, που βρίσκεται έξω από την πόλη της Κομοτηνής και περιλαμβάνει τα τμήματα Φυσικής Αγωγής, Νομικής και Φιλολογίας. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε περιελάμβανε: ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης και διερεύνηση σχεδιασμού αντίστοιχων χώρων, προτάσεις συνολικού ανασχεδιασμού με στόχο την αναδιοργάνωση και αναβάθμιση της Πανεπιστημιούπολης και λεπτομερέστερο σχεδιασμό σε επιλεγμένα σημεία του χώρου, με τη χρήση κατάλληλων σχεδιαστικών εργαλείων. Στόχος του σχεδιασμού ήταν να διερευνηθεί η σχέση μεταξύ του φυσικού τοπίου και του δομημένου χώρου σε ένα περιβάλλον όπου κυρίαρχη είναι η εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ ταυτόχρονα προσφέρεται ως πόλος έλξης για την ευρύτερη κοινωνία της Κομοτηνής.
 Λέξεις- Κλειδιά: Αρχιτεκτονική Τοπίου, Πανεπιστημιούπολη, Συμμετοχικός σχεδιασμός

Participation Planning for University Campus: the case of Dimocritus University of Komotini.

Georzi Joulia, Kyriakou Vanta, Polyzou Evangelia
 Technological Education Institute of Kavala, Department of Landscape Architecture

E-mails: jgeorgi@tee.gr, v_kiriakou@hotmail.com, epolyzou@hotmail.com

**Συμμετοχικός σχεδιασμός
περιβάλλοντα χώρου Πανεπιστημιούπολεων:
περίπτωση του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου
στην Κομοτηνή**

329

Τζώρτζη Τζούλια¹, Κυριάκου Βάντα², Πολύζου Ευαγγελία³

1 Τ.Ε.Ι. Καβάλας,
Τμήμα Αρχιτεκτονι-
κής Τοπίου Δράμας
jgeorgi@tee.gr

2 Τ.Ε.Ι. Καβάλας, Τμή-
μα Αρχιτεκτονικής Το-
πίου Δράμας
v_kiriakou@hotmail.
com

3 Τ.Ε.Ι. Καβάλας, Τμή-
μα Αρχιτεκτονικής
Τοπίου Δράμας
epolyzou@hotmail.
com

Περίληψη

Σκοπός της εργασίας είναι να παρουσιαστούν προτάσεις σχεδιασμού του περιβάλλοντα χώρου της Πανεπιστημιούπολης του Δημοκρίτειου, που βρίσκεται έξω από την πόλη της Κομοτηνής και περιλαμβάνει τα τμήματα Φυσικής Αγωγής, Νομικής και Φιλολογίας. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε περιελάμβανε: ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης και διερεύνηση σχεδιασμού αντίστοιχων χώρων, προτάσεις συνολικού ανασχεδιασμού με στόχο την αναδιοργάνωση και αναβάθμιση της Πανεπιστημιούπολης και λεπτομερέστερο σχεδιασμό σε επιλεγμένα σημεία του χώρου, με τη χρήση κατάλληλων σχεδιαστικών εργαλείων. Στόχος του σχεδιασμού ήταν να διερευνηθεί η σχέση μεταξύ του φυσικού τοπίου και του δομημένου χώρου σε ένα περιβάλλον όπου κυρίαρχη είναι η εκπαιδευτική διαδικασία, ενώ ταυτόχρονα προσφέρεται ως πόλος έλξης για την ευρύτερη κοινωνία της Κομοτηνής.

Λέξεις- Κλειδιά: Αρχιτεκτονική Τοπίου, Πανεπιστημιούπολη, Συμμετοχικός σχεδιασμός

**Participation Planning for University Campus:
the case of Dimocritus University of Komotini.**

Georzi Joulia, Kyriakou Vanta, Polyzou Evangelia
Technological Education Institute of Kavala, Department of Landscape Archi-
tecture

E-mails: jgeorgi@tee.gr, v_kiriakou@hotmail.com, epolyzou@hotmail.com

Abstract

The aim of this paper is to present planning proposals for the University Campus near the city of Komotini, which includes the departments of Gymnastics Academy, Law and Literature. The methodology used was the analysis of the current situation in the area, propose new ideas to upgrade the site and design a general project to organize the campus. Finally, create detailed plans for specific parts of the campus and balance two different issues - artificial landscape and natural landscape. The surrounding area of the Gymnastics Academy was analyzed in detail. There were designed plans, sections, axonometric drawings with modern graphics. Result of the redesign and upgrade of the University Campus will be the creation of an attraction pole for the citizens of Komotini and an interesting place for the students to live and study.

Keywords: Landscape design, University Campus, Participation planning

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα καλούνται να παίξουν έναν από τους πιο κρίσιμους ρόλους στη διαμόρφωση του μελλοντικού κόσμου, να προετοιμάσουν τους νέους ώστε να γίνουν οι αυριανοί δραστήριοι πολίτες και οι υπεύθυνοι πολιτικοί αρχηγοί. Το «πράσινο μέλλον» θα γίνει εφικτό μόνο εάν τα παιδιά και οι νέοι του σήμερα – οι επόμενοι διαχειριστές του πλανήτη – ευαισθητοποιηθούν και εκπαιδευτούν πάνω στην έννοια της αειφορίας. Αναμφισβήτητα, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα βρίσκονται στην κατάλληλη θέση ώστε αποτελεσματικά να συμβάλουν στην διαρκή βελτίωση του περιβάλλοντος με βάση τις αρχές της αειφορίας. (International “Greening education” Event, Karlsruhe, Germany, 2009)

Με στόχο την διερεύνηση των βέλτιστων πρακτικών, οι οποίες επεκτείνονται πέρα από την απλή ευαισθητοποίηση και κάνουν την εκπαίδευση που βασίζεται στην αειφορία ένα αναπόσπαστο συστατικό της σχολικής και φοιτητικής ζωής, ομάδες φοιτητών εργάστηκαν πάνω στο αντικείμενο του ανασχεδιασμού Πανεπιστημιούπολεων, στην περίπτωση του Πανεπιστημίου Θράκης στην Κομοτηνή.

Η Πανεπιστημιούπολη βρίσκεται σε απόσταση περίπου 6χιλ. από την πόλη της Κομοτηνής και έχει έκταση 2.000 στρεμμάτων. Συνολικά φοιτούν 9.217 φοιτητές. Στην Πανεπιστημιούπολη στεγάζονται: η Πρυτανεία στο κτίριο διοίκησης, τα Τμήματα Νομικής, Ιστορίας και Εθνολογίας, Ελληνικής Φιλολογίας, Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Ανάπτυξης, καθώς και το Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων Χωρών, ενώ βρίσκονται σε εξέλιξη οι εργασίες οικοδόμησης νέων κτιρίων. Υπάρχει φοιτητική εστία δυναμικότητας εκατοσίων κλινών, εστιατόριο που εξυπηρετεί το σύνολο των φοιτητών και κλειστό κολυμβητήριο.

2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

2.1. Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ: Η περιοχή των 2000 στρεμμάτων είναι σχεδόν επίπεδη με κάποιες κλίσεις προς τα τρία ρέματα που διασχίζουν στο χώρο. Έχει σχήμα περίπου ορθογώνιο με την μεγάλη πλευρά προς την οροσειρά της Ροδόπης.

ΓΕΩΛΟΓΙΑ-ΕΔΑΦΟΣ: Το γεωλογικό υπόβαθρο της περιοχής αποτελείται από τα μεταμορφωσιγενή πετρώματα της Ροδόπης, γνευσιοσχιστόλιθους που είναι αδιαπέραστοι σχηματισμοί. Στις υπώρειες της ορεινής ζώνης βόρεια της πόλης καθώς και στην περιοχή των λιμνοθαλασσών τα εδάφη είναι όξινα με πηλώδη υφή και αποτελούνται από πυριτικές τριτογενείς αποθέσεις. Τέλος στην Κομοτηνή και νότια από αυτήν επικρατούν αλλουβιακά γεωργικά εδάφη. Η πόλη της Κομοτηνής βρίσκεται στο βόρειο πεδινό τμήμα του Νομού σε ένα βύθισμα της πεδιάδας, με υψόμετρο 28 έως 35 μέτρα από την επιφάνεια της θάλασσας και είναι καθ' ολοκληρίαν κτισμένη επάνω σε αλλουβιακά εδάφη. Η σεισμικότητα της περιοχής δεν είναι μεγάλη.

ΥΔΡΟΛΟΓΙΑ: Το χώρο διατρέχουν τρία ρέματα εκ των οποίων το ένα έχει φράγματα συγκράτησης του νερού. Τα δύο (ανατολικό και νότιο) λειτουργούν και σαν φυσικά σύνορα της περιοχής, καθότι η πρόσβαση γίνεται με διέλευση πάνω από γέφυρα. Στο νότιο διακρίνεται νερό και αρκετή υδροχαρή βλάστηση.

ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ: Το κλίμα που επικρατεί στο Ν. Ροδόπης χαρακτηρίζεται ως μεσογειακό ξηρό έως ύφυγρο στην πεδινή και παραθαλάσσια ζώνη, προχωρώντας όμως προς τη βόρεια και ορεινή περιοχή μετατρέπεται σε ηπειρωτικό. Στο νομό κυριαρχούν κυρίως Βορειοανατολικοί άνεμοι με συχνότητα περίπου 25% ακολουθούν οι Νοτιοδυτικοί 19% και Βόρειοι και Νότιοι με συχνότητα 8%. Στην περιοχή της Κομοτηνής η μέση ετήσια θερμοκρασία είναι 14,8 οC. Από τα κλιματολογικά στοιχεία προκύπτει ότι ψυχρότερος μήνας είναι ο Ιανουάριος με μέση θερμοκρασία 1,4 οC, ενώ θερμότερος μήνας είναι ο Αύγουστος με μέση μέγιστη θερμοκρασία 30,4 οC. Το μέσο ετήσιο ύψος βροχής είναι 664,7mm, η ομίχλη με μέσο αριθμό 9,54 ημέρες ετησίως, ενώ μέσος αριθμός χιονοσκεπών ημερών είναι 1,5 ημέρα ετησίως ενώ οι μέρες ολικού παγετού 1,39.

ΧΩΡΟΙ ΧΕΡΣΟΙ ΚΑΙ ΑΝΑΔΑΣΩΣΕΙΣ: Πολύ μεγάλη έκταση του χώρου της πανεπιστημιούπολης είναι χέρσα. Υπάρχει αυτοφυής βλάστηση, θαμνώδης, πλώδης και δέντρα. Σε δύο περιοχές έχουν γίνει προσπάθειες για αναδάσωση με πεύκα: η μία εκτείνεται νότια του χώρου των εστιών και η άλλη βόρεια του χώρου του ΤΕΦΑΑ. Στο χώρο της πανεπιστημιούπολης, ο οποίος είναι περιφραγμένος, απαγορεύεται η βόσκηση.

Εικ. 1.
Η περιοχή του
ΤΕΦΑΑ και το
κολυμβητήριο.

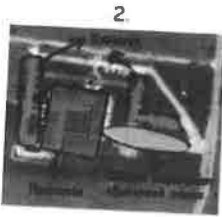

332

Εικ. 2.

Το κτίριο της
Πρυτανείας.

Εικ. 3.

Το συγκρότημα της
Νομικής σχολής.

ΧΩΡΟΙ - ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ - ΧΡΗΣΕΙΣ

Στο χώρο της Πρυτανείας υπάρχει σχετική διαμόρφωση πεζοδρομίων και δρόμων. Επίσης υπάρχει φύτευση με καλλωπιστικά είδη και χλοοτάπητας. Η εικόνα δείχνει ένα σχετικά φροντισμένο περιβάλλον. Υπάρχει χώρος στάθμευσης μπροστά από το κτίριο. Στο χώρο των Εστιών και κτιρίου της Φιλοσοφικής έχει γίνει διαμόρφωση με πεζόδρομους και καλλωπιστική φύτευση. Παρατηρείται επίσης το στοιχείο του νερού, ένα σιντριβάνι σαν σημείο εστίασης αλλά με εμφανή εγκατάλειψη. Ο χώρος του ΤΕΦΑΑ δείχνει αρκετά φροντισμένος με ιδιαίτερο σημείο το γήπεδο στρωμένο με χλοοτάπητα. Υπάρχει διαμόρφωση με καλλωπιστική φύτευση. Δεν υπάρχει ικανοποιητική φροντίδα του χώρου. Στο χώρο της Νομικής σχολής απουσιάζει η καλλωπιστική φύτευση. Ο χώρος δείχνει γυμνός και αφιλόξενος με έντονο πάλι το στοιχείο της εγκατάλειψης.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ: Ο χώρος της Πανεπιστημιούπολης έχει απεριόριστη θέα προς όλες τις διευθύνσεις αλλά εξαιρετική είναι αυτή της δασοσκεπούς οροσειράς της Ροδόπης προς τα βόρεια. Η τοποθεσία δεν γειτνιάζει με κατοικίες ή βιομηχανίες και δεν έχει κινδύνους όχλησης ή ρύπανσης. Το ξενοδοχείο που βρίσκεται κοντά μπορεί να εξυπηρετήσει ανάγκες επισκεπτών. Ο χώρος είναι εύκολα προσβάσιμος με τις δύο κύριες εισόδους του. Η πόλη της Κομοτηνής είναι σε κοντινή απόσταση και υπάρχει αρκετά πυκνή αστική συγκοινωνία. Δεν υπάρχει δυσκολία διαμόρφωσης χώρων γιατί η περιοχή είναι σχεδόν επίπεδη. Υπάρχει ήδη διάνοιξη αρκετών δρόμων ασφαλτοστρωμένων που διευκολύνουν την κίνηση μέσα στην πανεπιστημιούπολη.

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ: Επειδή η περιοχή είναι επίπεδη είναι έκθετη σε βόρειους ανέμους. Υπάρχουν εσωτερικές θέες που είναι ανεπιθύμητες, όπως εγκαταλελειμμένα κτίρια ή κακότεχνες κατασκευές. Οι δρόμοι που είναι ασφαλτοστρωμένοι είναι λίγοι και απαιτείται να ευρεθούν κονδύλια για ασφαλτόστρωση. Ο φωτισμός των χώρων είναι ανεπαρκής και δεν είναι επαρκής η φύλαξη των χώρων. Η μη ύπαρξη επιπέδων δημιουργεί ένα μονότονο τοπίο. Υπάρχουν πολλές εκτάσεις χέρσες και αχρησιμοποίητες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Θα πρέπει να δοθεί μέριμνα έτσι ώστε να δημιουργηθούν ανεμοφράκτες για τους βόρειους ανέμους. Οι κακότεχνες κατασκευές πρέπει ή να καταστραφούν ή να βρεθούν τρόποι απόκρυψης της θέας τους. Οι καθιστικοί χώροι που θα δημιουργηθούν θα πρέπει να αξιοποιούν την θέα προς τα βουνά. Είναι απαραίτητο να υπάρξει ένα είδος ήπιου μέσου μετακίνησης μόνο για την πανεπιστημιούπολη που θα διευκολύνει τους φοιτητές και καθηγητές. Χρειάζεται να ενσωματωθούν τα κτίρια στο φυσικό περιβάλλον με κατάλληλες ενέργειες. Το τμήμα ΤΕΦΑΑ χρειάζεται περισσότερους χώρους υπαίθριας άσκησης.

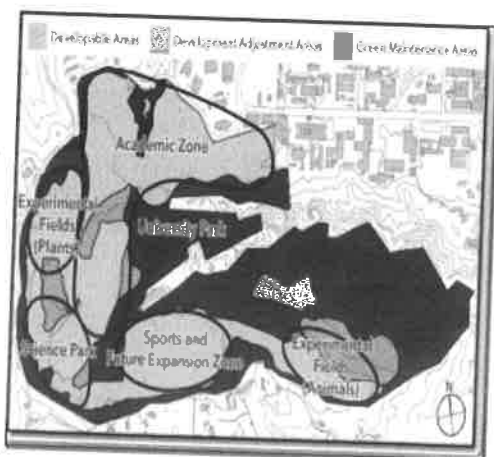
2.2. Διερεύνηση παραδειγμάτων σχεδιασμού Πανεπιστημιούπολεων.

Με τον όρο Πανεπιστημιούπολη (campus) εννοείται κάθε συγκρότημα που προσφέρει οικιστικές, διδακτικές και ερευνητικές παροχές στους φοιτητές ενός πανεπιστημίου. Συγκεκριμένα ο όρος campus αναφέρεται σε ένα συγκρότημα κτιρίων που ανήκουν σε ένα οργανισμό ακαδημαϊκό ή όχι. Η λέξη πρώτη φορά χρησιμοποιήθηκε για τον περιβάλλοντα χώρο του College of New Jersey (τόρα Princeton University). Ο όρος χρησιμοποιείται και από πανεπιστήμια της Ευρώπης, αν και τα κτίρια τους είναι μεμονωμένα και όχι με τη μορφή πάρκου. Η κλασική Πανεπιστημιούπολη βρίσκεται συχνά στις παρυφές των πόλεων, όπως είναι το Πανεπιστήμιο του Sussex που βρίσκεται λίγα χιλιόμετρα από την πόλη του Μπράιτον, το Πανεπιστήμιο της East Anglia που είναι ακριβώς στην άκρη της πόλης του Νόργουιτς, του Πανεπιστημίου της Kent που είναι ακριβώς στην άκρη της πόλης του Canterbury, το Πανεπιστήμιο του Essex κοντά Colchester, το Πανεπιστήμιο του Warwick στην περιοχή Coventry, το Lancaster University κοντά στην πόλη του Λάνκαστερ και το Πανεπιστήμιο Keele κοντά στο Newcastle-under-Lyme.

Γνωστές και μεγάλες σχετικά πανεπιστημιούπολεις της Ελλάδας είναι η Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου στον δήμο Ζωγράφου της Αθήνας, η παρακείμενη Πολυτεχνειούπολη Ζωγράφου, η πανεπιστημιούπολη Πατρών, η πανεπιστημιούπολη του πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο και η πανεπιστημιούπολη του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Εικ. 4. Πανεπιστημιούπολεις: Berkeley, Princeton,

Εικ. 4. Πανεπιστημιούπολη Aoyama.

1. U C BERKELEY CAMPUS – CALIFORNIA -USA

Ο σχεδιασμός βασίζεται στην πλούσια βιοποικιλότητα και διατήρηση φυσικών περιοχών και στην ήπια διαχείριση και ανακύκλωση. Περιλαμβάνει χώρους υπαίθριας συγκέντρωσης, χαλάρωσης και αναψυχής, διδασκαλία υπαίθρου, εκθέσεις τέχνης, ποδηλατόδρομο και παρκινγκ για ποδήλατα και ΑΜΕΑ. Χαρακτηριστική είναι η ενότητα των χώρων, η πρόβλεψη για ασφάλεια, η πρόσβαση ΑΜΕΑ και η χρήση ιθαγενών φυτών.

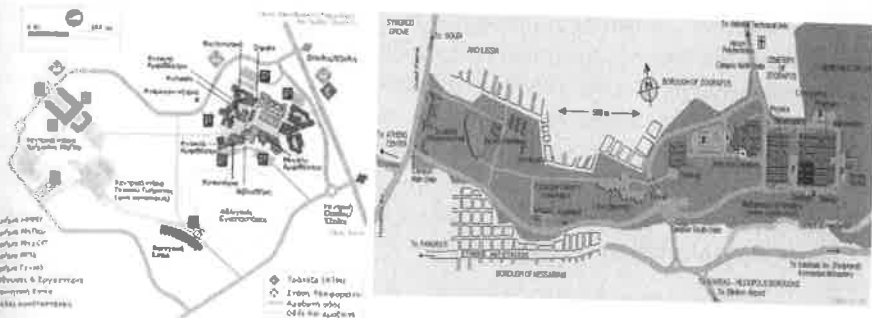
2. PRINCETON UNIVERSITY CAMPUS - N.J. USA

Ο σχεδιασμός βασίζεται στην αειφορική διαχείριση και προστασία του περιβάλλοντος, τη διαχείριση των όμβριων υδάτων και τη χρήση φυσικών υλικών στη δόμηση. Χαρακτηριστική είναι η δημιουργία γειτονιών με κάποια θεματική ενότητα. Περιλαμβάνει υπαίθρια έργα τέχνης, κατάστημα ειδών διατροφής, βιβλιοπωλείο, ήπια μέσα μεταφοράς και προσεγμένη σήμανση.

3. ΑΟΒΑΥΑΜΑ CAMPUS - ΤΟΗΟΚΥ UNIVERSITY - JAPAN

Η Αοabayama είναι μια νέα Πανεπιστημιούπολη που βρίσκεται σε μια περιοχή με πλούσιο φυσικό περιβάλλον. Η Πανεπιστημιούπολη δίνει προτεραιότητα στους πεζούς, προκειμένου να δημιουργηθεί μια ασφαλής και άνετη κοινότητα και για το λόγο αυτό, όλοι οι χώροι στάθμευσης δημιουργούνται μόνο στις κύριες εισόδους και όχι στην κεντρική περιοχή. Ο ανοιχτός χώρος δημιουργεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για να διατηρήσουν το βασικό πλαίσιο της νέας Πανεπιστημιούπολης. Η περιοχή γύρω από την Πανεπιστημιούπολη Αοabayama θεωρείται προστατευόμενη περιοχή που βρίσκεται κοντά στην κεντρική περιοχή του Sendai. Ο σχεδιασμός βασίζεται σε αρμονία με το τοπίο, διατηρώντας τη φυσική ομορφιά του περιβάλλοντος της, που θεωρείται ιστορικά ως θησαυρός μεταξόν των πολιτών της.

4. ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

335

Εικ. 5. α. Πανεπιστημιούπολη Κρήτης (πηγή: <http://www.tuc.gr>)

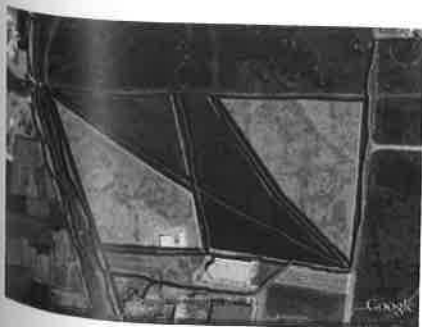
β. Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου (πηγή: commons.wikimedia.org/wiki/Category:Zografou_campus)

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Ως αποτέλεσμα του συμμετοχικού σχεδιασμού προέκυψαν προτάσεις συνολικού ανασχεδιασμού της Πανεπιστημιούπολης Κομοτηνής, καθώς και λεπτομερείς προτάσεις ανασχεδιασμού σε επιλεγμένα σημεία του χώρου, οι οποίες παρουσιάζονται παρακάτω.

3.1. Ο κήπος του Δημόκριτου.

Η Πανεπιστημιούπολη θα γίνει ένας πολυχώρος με διαφορετικές δραστηριότητες, οι οποίες θα καλύπτουν κυρίως τις ανάγκες των φοιτητών. Κάποιοι χώροι, θα σχεδιαστούν έτσι ώστε να είναι κατάλληλοι για χρήση κι από το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον. Καθώς όμως ο χώρος του Πανεπιστημίου αποτελεί άσυλο, θα τεθούν κάποιοι περιορισμοί και αυστηρά μέτρα ασφαλείας ως προς την προσέλευση του κοινού. Επιλέχθηκαν δυο χώροι οι οποίοι μπορούν να αναδείξουν τον χαρακτήρα της σχολής που βρίσκεται δίπλα τους.

Εικ. 6.
Η πρόταση της ομάδας Κωστίδης Γ., Λαμπριανίδης Ι., Κατζάνη Χ., Κουτζακιώτης Ι. Οι 5 Κύκλοι των Ολυμπιακών αγώνων και ο «Δημόκριτειος κήπος»

1. Περιοχή ΤΕΦΑΑ: Την κεντρική ιδέα αποτελούν οι “5 Κύκλοι των Ολυμπιακών Αγώνων”, οι οποίοι συμβολίζουν τις 5 Ηπείρους και κάθε χρώμα αντιστοιχεί στην κάθε ήπειρο. Αυτό μας δίνει τη δυνατότητα να χωρίσουμε την περιοχή σε 5 υποπεριοχές και να δώσουμε στο κάθε τμήμα τον χαρακτήρα της ανάλογης ηπείρου. Αυτό θα επιτευχθεί με φυτικά και τεχνητά υλικά και θα βασιστεί σε ιδεολογικά και ιστορικά χαρακτηριστικά της κάθε ηπείρου. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί και το χρώμα του κάθε κύκλου. Δεν είναι απαραίτητη η ακριβής αποτύπωση του κύκλου καθώς μπορούμε να την αποδώσουμε με διαφορετική σχεδίαση διατηρώντας την αρχική ιδέα.

2. «Δημοκρίτειος Κήπος»: Ονομάστηκε έτσι διότι θα αποτελείται από θεματικά πάρκα που ως κύριο θέμα θα έχουν τις επιστήμες με τις οποίες ασχολήθηκε ο Δημόκριτος: Μαθηματικά, Φυσική, Χημεία, Ηθική. Θα είναι εκπαιδευτικού και πολιτισμικού χαρακτήρα και θα αποτελεί επίσης χώρο αναψυχής, γιατί θα υπάρχει αρκετό πράσινο. Ο χώρος θα είναι περιφραγμένος με φυτοφράχτη για την παρεμπόδιση της εισόδου από μη φοιτητές. Το βασικό υλικό στις κατασκευές όπως και στα εικαστικά στοιχεία, αποτελεί ο χαλκός. Η χάραξη έγινε με βάση το *άτομο* που επινόησε ο Δημόκριτος. Το άτομο αποτελείται από τροχιές, οι οποίες στη συγκεκριμένη περίπτωση θα είναι διάδρομοι πεζοπορίας. Σε κάθε μία διαδρομή θα κατασκευαστεί ένα εικαστικό στοιχείο ως σημείο εστίασης με θέμα τις δραστηριότητες του Δημόκριτου, όπως σε κάθε τροχιά του ατόμου υπάρχει ένα ηλεκτρόνιο.

3.2. Πράσινη πανεπιστημιούπολη

Εκφ. 7.
Η πρόταση της ομάδας Πασχαλίδου
Α. - Αλεκτοριδίου
Μ. - Βουγυσκοκλάκη
Ε. - Τσατίνης Β.

Οι βασικοί στόχοι σχεδιασμού είναι: α. Δημιουργία γειτονιών: Γη, Αέρας, Γυαλί, Μέταλλο, Δάσος, Ήλιος, Νερό β. Προστασία οικοσυστημάτων γ. Ανακύκλωση δ. Μικρές επιφάνειες χλοοτάπητα ε. Διαχείριση επιφανειακού νερού στ. Υλικά δόμησης φιλικά προς το περιβάλλον ζ. Χρήση υλικών ανακύκλωσης στη δόμηση και έργα τέχνης η. Χρήση ήπιων μέσων μεταφοράς θ. Η μορφή και τα σχήματα της Πανεπιστημιούπολης θα είναι όλα με ελεύθερες γραμμές χωρίς αυστηρή γεωμετρία ι. Διαχωρισμένη κυκλοφορία των πεζών και οχημάτων με ξεχωριστές διαδρομές αντίστοιχα. κ. Ενότητα χώρων. λ. Χρήση ιθαγενών φυτών

Στο χώρο της πανεπιστημιούπολης προτείνεται να δημιουργηθούν επτά γειτονιές αφιερωμένες σε επτά στοιχεία της αειφορίας, της ανθρώπινης ζωής και τέχνης, με στόχο τη δημιουργία μιας πράσινης πανεπιστημιούπολης. Οι γειτονιές αυτές είναι:

- Γειτονιά του νερού. Προτείνονται: ανάπλαση της όχθης του ρέματος και δημιουργία χώρων αναψυχής, κέντρο ανακύκλωσης νερού, υπαίθρια πισίνα, ρέμα, περίπτερο νερού.
- Γειτονιά του αέρα. Προτείνονται: ανεμογεννήτριες, περίπτερο αέρα, μετεωρολογικός σταθμός.
- Γειτονιά της γης. Προτείνονται: αμφιθέατρο, μουσείο, περίπτερο γης, βοτανικός κήπος.
- Γειτονιά του ήλιου. Προτείνονται: ηλιακός θόλος, ενεργειακή μονάδα, περίπτερο ήλιου.
- Γειτονιά του δάσους. Προτείνονται: δάσος περιπέτειας, περίπτερο πανίδας - χλωρίδας και παρατηρητήριο, ανάδειξη ρεμάτων, φωλιές πουλιών, μονοπάτια ποδηλατοδρομίας.
- Γειτονιά του γυαλιού. Προτείνονται: περίπτερο γυαλιού, υπαίθριος χώρος εκθέσεων γλυπτικής από ανακυκλώσιμα υλικά, μουσείο αθλητισμού, ανοιχτά γήπεδα.
- Γειτονιά του μετάλλου. Προτείνονται: κέντρο τέχνης και πολιτισμού, περίπτερο μετάλλου.

3.3. Οικολογικό πάρκο (Eco-Park)

338

Εικ. 8.
Η πρόταση
της ομάδας:
Γαλούνης Γ.,
Τσουτσουδάκη
Ε., Αγραφιώτη
Κ., Σπιτιέρη Δ.

Ο σκοπός της εργασίας αφορά την ανάλυση και τη οικολογική ανάδειξη του περιβάλλοντος χώρου της Πανεπιστημιούπολης Κομοτηνής ώστε να γίνει ο χώρος αυτός, όσο το δυνατότερο αρεστός στους χρήστες, αλλά παράλληλα να προκαλέσει και το ενδιαφέρον των κατοίκων της περιοχής. Αυτό θα επιτευχθεί με τη κατάλληλη αρχιτεκτονική διαμόρφωση του εξωτερικού χώρου και με φυτοτεχνικές επεμβάσεις σε όλη την έκταση του.

Στόχος είναι να δημιουργηθεί ένας χώρος ο οποίος να προσφέρει ηρεμία, χαλάρωση, αναψυχή και ποικίλες δραστηριότητες στους κατοίκους της Κομοτηνής. Είναι φανερό ότι οι χώροι αναψυχής που είναι πλησιέστερα στα αστικά κέντρα μπορούν να αποτελέσουν ισχυρούς πόλους έλξης.

Γενικές αρχές σχεδιασμού είναι: 1. Η βασική σχεδιαστική αρχή είναι η διαδοχή. 2. Η ελαφρά κυματοειδής γραμμή προτρέπει σε αργή κίνηση τον επισκέπτη και είναι αισθητικά πιο ευχάριστη. Αναδεικνύει το ανάγλυφο και ορίζεται από τα διαδοχικά περάσματα. 3. Η υπάρχουσα βασική βλάστηση ενισχύεται. 4. Με τη κατάλληλη πλαισίωση και με καμπύλα σχήματα αναδεικνύονται οι φυ-

τεύσεις. 5. Χρήση φυσικών υλικών. 6. Λεπτομερής μελέτη κάθε περιοχής ξεχωριστά. 7. Τα υπάρχοντα κτίρια και οι χρήσεις που συμμετέχουν γίνονται ζωτικά στοιχεία της πρότασης. 8. Λειτουργική αναβάθμιση της περιοχής όσο αναφορά την αναγνώριση των κατοίκων και περαστικών. 9. Ο χώρος αυτός σχεδιάζεται πλήρως προσπελάσιμος και φιλικός σε άτομα με κινητικά προβλήματα.

Επιμέρους στοιχεία: Είναι σημαντικό να υπάρχουν μεγάλοι χώροι άθλησης έτσι ώστε να προσφέρεται άνετος χώρος για όλους να ασκηθούν, να χαλαρώσουν και να ψυχαγωγηθούν. Στόχος είναι να δημιουργηθεί ένας χώρος ο οποίος θα ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις των φοιτητών. Να υπάρχουν κέντρα ψυχαγωγίας, μουσείο αθλητισμού, καφετέριες, θέατρο, καταστήματα ένδυσης υπόδησης, χώροι χαλάρωσης, ανοιχτοί χώροι με έντονο το στοιχείο της χλωρίδας και του νερού. Να δημιουργηθεί ένα αθλητικό κέντρο ανοιχτό για όλους τους φοιτητές.

4. ΣΥΖΗΤΗΣΗ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αναμφισβήτητα, τα εκπαιδευτικά ιδρύματα βρίσκονται στην πιο κατάλληλη θέση ώστε να συμβάλουν αποτελεσματικά στην διαρκή βελτίωση του περιβάλλοντος. Με στόχο την διερεύνηση των βέλτιστων πρακτικών σε μια εκπαίδευση που βασίζεται στις αρχές του περιβαλλοντικού σχεδιασμού, ομάδες φοιτητών εργάστηκαν πάνω στο αντικείμενο του ανασχεδιασμού Πανεπιστημιούπολεων, στην περίπτωση του Πανεπιστημίου Θράκης στην Κομοτηνή.

Μετά την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και τη διερεύνηση αντίστοιχων εφαρμοσμένων παραδειγμάτων, ακολούθησαν προτάσεις ανασχεδιασμού του περιβάλλοντος χώρου της Πανεπιστημιούπολης. Παρουσιάστηκαν τρεις λύσεις: 1. Ο κήπος του Δημόκριτου, 2. Πράσινη πανεπιστημιούπολη, 3. Οικολογικό πάρκο (Eco-Park).

Σε όλες τις περιπτώσεις κυρίαρχο στοιχείο της κεντρικής ιδέας αποτελεί η αρχή ότι η αειφορία πρέπει να είναι ένα αναπόσπαστο συστατικό της ζωής μέσα στην Πανεπιστημιούλη, τόσο για τους φοιτητές, όσο και για τους επισκέπτες από την ευρύτερη περιοχή της Κομοτηνής. Η ενίσχυση του πρασίνου και της βιοποικιλότητας, η διατήρηση των φυσικών στοιχείων και οι ήπιες επεμβάσεις, η ενοποίηση χώρων και η προσβασιμότητα, καθώς και η αίσθηση ασφάλειας, αποτελούν βασικά συστατικά ώστε να επιτευχθεί η λειτουργική και περιβαλλοντική αναβάθμιση μέσα σε έναν χώρο, όπου κυρίαρχη είναι η εκπαιδευτική διαδικασία.

5. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Το Τμήμα Αρχιτεκτονικής Τοπίου Δράμας, Τ.Ε.Ι. Καβάλας.

6. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

[1] Ανανιάδου-Τζημοπούλου, Μ., “Αρχιτεκτονική Τοπίου, Σχεδιασμός Αστικών Χώρων, Κριτική θεωρία στις σύγχρονες τάσεις σχεδιασμού τοπίου. Τόμος Α΄, Εκδόσεις Ζήτη, Θεσσαλονίκη, 1992.

[2] Κανταρτζή Ν.Α., “Ανθοκομία – Φυλλοβόλοι καλλωπιστικοί θάμνοι για την αρχιτεκτονική και την αρχιτεκτονική του τοπίου. 1992. Θεσσαλονίκη.

[3] J. Georgi, V. Kyriakou, E. Antonara, A. Tsoulfidou, “Unification and protection of periurban spaces in Agios Pavlos Municipality of Thessaloniki city and creation of Adventure Park”, International Conference “Landscape Projects in Rapport with Mediterranean Climate Change”, Catania, 15 July 2008

[4] Kyriakou V., “Historic urban sites. Environmental management and upgrade”, First Conference on Environmental Management, Engineering, Planning and Economics, Διεθνές συνέδριο, Σκιάθος, 24-28 Ιουνίου 2007. Θεματολογία: Λειφόρος ανάπτυξη – Προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς. Περιλαμβάνεται στα πρακτικά του συνεδρίου (CD-Rom)

[5] V. Kyriakou, J. Georgi, “Renovation and Unification of an Archaeological Site and the surrounding buildings in the city of Thessaloniki”, International Conference Eco-Efficiency. Special session: «Sustainable re-use of social housing at global level”, Turin, Italy, 5-8 June 2007. Πρακτικά σελ. 125-134

[6] Ντάφης Σ.Α., “Ταξινόμηση της Δασικής Βλαστήσεως της Ελλάδος. Επιστημονική Επιτηρίς Γεωπονικής και Δασολογικής Σχολής. Τόμος ΙΕ, Τεύχος Β΄, σελ. 75-86. 1973 Θεσ/νίκη.

[7] Σπιτάλας Ν., “Περιβαλλοντική αισθητική - Αρχιτεκτονική, Μελέτες και Κατασκευές. Εκδόσεις Χριστοδουλίδη, Θεσσαλονίκη 2000

[8] Σφήκας Γ., 2000. Δέντρα και θάμνοι στην Ελλάδα. Εκδόσεις Ευσταθιάδης group Α.Ε, Αθήνα

Διαδίκτυο (<http://. . .>)

www.el.wikipedia.org, www.outdoor-design.gr

www.desktopwallpaper-s.com, www.e-ecology.gr, www.meteorologia.gr

http://www.eit-energy-kic-propo.tugraz.at/index.php/energy_kic/Events/Greening-Education-Event

ISBN:978-960-363-032-6